

Open Acces

REVISIÓ DE PUBLICACIONS SOBRE DROGUES D'ABÚS EN EL 2015

Pako Díaz Gallego

Adreça per a
correspondència:
Pako Díaz Gallego

Adreça electrònica:
30947fdg@gmail.com

RESUM

S'ha realitzat una revisió bibliogràfica de la literatura per buscar les publicacions sobre drogues d'abús que van aparèixer al 2015, i d'elles s'han seleccionat les més rellevants o noves. S'han seleccionat 6 publicacions: dos informes de referència - l'informe mundial de l'ONU sobre drogues i els resultats de l'enquesta EDADES sobre consum de drogues en població espanyola-; 3 articles amb temàtiques diferents: abordatge del consum de drogues (test ASSIST), toxicitat i opioïdes i augment de la mortalitat i una editorial sobre el *chemsex*.

Revisión de publicaciones sobre drogas de abuso en 2015

Se ha realizado una revisión bibliográfica de la literatura para buscar las publicaciones sobre drogas de abuso que aparecieron en el 2015, y de ellas se han seleccionado las más relevantes o novedosas. Se han seleccionado 6 publicaciones: dos informes de referencia - el informe mundial de la ONU sobre drogas y los resultados de la encuesta EDADES sobre consumo de drogas en población española -; 3 artículos con temáticas diferentes: abordaje del consumo de drogas (test ASSIST), toxicidad y opioïdes y aumento de la mortalidad y una editorial sobre el *chemsex*.

Review of publications about drugs of abuse in 2015

A bibliographical review of the literature has been carried out to search for papers on drugs of abuse published in 2015, and the most relevant or novel ones have been selected. Six publications have been selected: two reference reports - the UN World Drug Report and the results of the EDADES survey on drug use in the Spanish population; 3 articles with different themes: approach to drug use (ASSIST test), toxicity and opioïds and increase in mortality and an editorial about *chemsex*.

INTRODUCCIÓ

El consum de drogues presenta una alta prevalença en la societat però el seu abordatge des d'atenció primària és millorable, tant a nivell del diagnòstic com de tractament. L'objectiu d'aquesta revisió és actualitzar la bibliografia existent presentant algunes de les publicacions que van aparèixer al 2015 sobre el tema i que s'han considerat més interessants.

MATERIAL I MÈTODES

S'ha realitzat una revisió bibliogràfica de la literatura amb els cercadors Pubmed, Tripdatabase i Google scholar i a la biblioteca Cochrane de les publicacions relacionades amb les drogues d'abús que van aparèixer al 2015, sense limitació d'idioma ni tipus de publicació i s'han seleccionat aquelles que s'han considerat més interessants o noves.

RESULTATS

En primer lloc s'han publicat dos informes de referència:

- L'informe mundial sobre les drogues¹, de l'ONU, que presenta un panorama complet anual de les últimes novetats hagudes en els mercats de drogues il·lícites del món. Es centra en la producció, tràfic i consum dels principals tipus de drogues il·lícites i les seves conseqüències per a la salut.
- I l'enquesta EDADES² sobre consum de drogues en població espanyola, realitzada pel Pla Nacional sobre Drogues. Algunes conclusions de l'estudi: Principals drogues consumides: alcohol, tabac i hipnosedants; que a més són les úniques que augmenten el seu consum comparant-lo amb el 2011. Totes les drogues són més consumides per homes, excepte els hipnosedants, on hi ha el doble de dones consumidores. Les drogues amb edat d'inici més primerenc són tabac (16,4 anys), alcohol (16,7 anys) i cànnabis (18,6 anys); i les d'inici més tardà hipnosedants (35,1 anys), tant amb recepta com sense (31,3 anys). El consum d'alcohol i tabac està estable els darrers anys.

Per primera vegada s'utilitza l'audit en l'enquesta: 4,9% dels enquestats té un consum problemàtic d'alcohol; d'ells un 4,5% presenten consum de risc i un 0,4% una possible dependència. Totes les altres substàncies tenen un consum descendent en els últims anys. Tot i que el consum de les anomenades drogues emergents (spice, metamfetamina, nexus) segueix essent encara molt baix, va en augment i sobretot s'hi veu un augment de l'adulteració de les substàncies clàssiques. Segons l'enquesta el nombre de persones que van iniciar consum de cànnabis durant el 2015 és superior als que van iniciar consum de tabac. En general, hi ha un descens de la percepció del risc de la majoria de les

drogues. Pel que fa a les vies d'informació sobre drogues, la població té molt interès en rebre-la, sobretot dels professionals sanitaris, però d'aquest col·lectiu obtenen informació en un percentatge molt petit.

Quant a la intervenció en consum de drogues, es destaca un article realitzat fora del nostre medi, a Tailàndia, amb totes les precaucions a la seva interpretació que això comporta. S'ha realitzat en atenció primària i compara si després de l'administració del test ASSIST³ (OMS), que és igual de vàlid realitzar la intervenció breu lligada al ASSIST o un simple consell. La mostra va ser de 236 persones i conclou que en atenció primària l'administració del test ASSIST i dient als pacients la seva puntuació, seguida bé, de la intervenció breu formal o un simple consell, ambdós són igualment eficaços en la disminució de consum de substàncies durant un màxim de sis mesos.

Un altre article que es destaca es refereix a un problema que als Estats Units és una realitat preocupant des de fa anys: l'elevat ús d'analgèsics opioides i l'augment de la mortalitat⁴. En aquest article publicat a la revista *New England Journal of Medicine* a principis del 2015 es descriuen les tendències en l'ús i abús d'analgèsics opioides de prescripció a partir de dades fins al 2013, observant un augment del consum i la mortalitat deguda al seu ús. Conclouen que des de l'administració s'ha de realitzar un esforç per controlar l'ús d'analgèsics opioides.

El novembre del 2015 es va publicar un interessant article sobre un tema del qual hi ha escasses dades: la toxicitat aguda de drogues recreatives i noves substàncies psicoactives⁵. L'objectiu de l'estudi va ser recollir les dades d'intoxicació aguda de persones que havien consumit aquestes substàncies i acudien a 16 centres sentinella de 10 països europeus durant 12 mesos. Els resultats van ser que les substàncies més comunament involucrades eren les drogues recreatives clàssiques (64,6%), seguides dels medicaments amb recepta (26,5%) i les noves substàncies de síntesi (5,6%). Respecte al tipus de substància, de major a menor freqüència van ser heroïna, cocaïna, cànnabis, GHB i amfetamina.

I per acabar aquesta breu revisió es destaca una editorial publicada al novembre del 2015 a *The BMJ* sobre el chemsex⁶. Es defineix com sexe intencional sota l'ús de drogues psicoactives; a Anglaterra és més freqüent que en el nostre medi, però aquí el seu ús va en augment. Les substàncies que s'utilitzen amb més freqüència són mefedrona, GHB, GBL i metamfetamina. L'objectiu és mantenir una excitació sostinguda per mantenir relacions sexuals durant hores o dies amb múltiples parelles sexuals; amb els riscos per a la salut que això comporta.

DISCUSSIÓ

És important l'actualització contínua en matèria de drogues en atenció primària, per la rapidesa dels canvis en el món de les drogues i l'alta prevalença de consum. Com a conclusió d'aquesta revisió es pot dir que:

- Cal preguntar sobre drogues a la consulta i emprar el test ASSIST, que es faci després intervenció o consell breu, perquè sembla que funciona;
- Hi ha toxicitat a drogues, pel que hauríem d'estar amatents;
- En el nostre medi hi ha un augment del consum d'opioides amb recepta encara que no és un fenomen amb tanta repercussió como als Estats Units, cal ser curós a l'hora de prescriure'ls.
- I per últim, el *chemsex* és un fenomen minoritari però sembla que va en augment (no hi ha estadístiques fiables), per la qual cosa, creiem que cal incrementar la formació dels professionals perquè puguin abordar-lo de la millor forma possible.

BIBLIOGRAFIA

1. Oficina de las Naciones Unidas contra la droga y el delito (UNODC. OMS). Informe mundial sobre las drogas. Resumen ejecutivo. (2010). Disponible a: <http://www.ipu.org/splz-e/unga16/drug-report-s.pdf>
2. Plan nacional sobre drogas. Encuesta Domiciliaria sobre Alcohol y Drogas en España (EDADES). Madrid 2015. Encuesta incluida en el plan estadístico nacional. EDADES 2013/2014. USID. DGPNSD. MSSSI.
3. Assanangkornchai S, Nima P, McNeil EB, Edwards JG. Comparative trial of the WHO ASSIST-linked brief intervention and simple advice for substance abuse in primary care. *Asian J Psychiatr*. 2015;18:75-80.
4. Dart RC, Surratt HL, Cicero TJ, Parrino MW, Severtson SG, Bucher-Bartelson B, Green JL. Trends in opioid analgesic abuse and mortality in the United States. *N Engl J Med* 2015;372:241-8.
5. Dines AM, Wood DM, Yates C, Heyerdahl F, Hovda KE, Giraudon I, et al; Euro-DEN Research Group. Acute recreational drug and new psychoactive substance toxicity in Europe: 12 months data collection from the European Drug Emergencies Network (Euro-DEN). *Clin Toxicol (Phila)*. 2015;53:893-900.
6. What is chemsex and why does it matter?. *BMJ*. 2015;351:h5790.

Com citar l'article: Díaz Gallego P. Revisió de publicacions sobre drogues d'abús en el 2015. *But At Prim Cat* 2017;35:62.